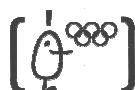

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Facultat de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport

GUIA DOCENT

Disseny curricular de l'Educació Física

5è Curs - Codi 9265

Grups de Teoria:	1
Subgrups de pràctica:	A, B, C, D
Llengua:	Valencià
Caràcter:	Troncal
Durada:	Quadrimestral
Crèdits:	4'5 (3 teòrics / 1'5 pràctics)
Pla d'estudis:	LCAFE - 1999
Departament:	Educació Física i Esportiva
Professor:	J. Pere Molina

CURS ACADÈMIC 2009/2010

I.- DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura:	Disseny curricular de l'Educació Física
Caràcter:	Troncal quadrimestral
Titulació:	Llicenciat en CC. A.F. i l'Esport- 1999
Cicle:	Segon Cicle. Cinquè Curs
Departament:	Educació Física i Esportiva
Professor responsable:	J. Pere Molina
E-mail	juan.p.molina@uv.es
Pàgina web personal	http://www.uv.es/jpmolina

II.- INTRODUCCIÓ A L'ASSIGNATURA

L'actual Pla d'Estudis de la FCAFE de la Universitat de València (BOE, 22 de setembre de 1999) contempla la matèria d'*Ensenyament de l'Activitat Física i l'Esport* diversificada en dues assignatures: *Teoria i Pràctica del Currículum* i *Disseny curricular de l'Educació Física*. Si tenim en compte que la noció de currículum i els estudis del currículum s'han desenvolupat en el context escolar i l'escolarització obligatòria, estes dues assignatures tenen a veure amb l'Educació Física que es desenvolupa dins l'Ensenyament Secundari del nostre Sistema Educatiu.

L'assignatura de *Teoria i Pràctica del Currículum*, de 9 crèdits (6 teòrics i 3 pràctics), té un caràcter general i bàsic, desenvolupant el conjunt de reflexions teòriques sobre com hauria de ser l'ensenyança i les decisions per a elaborar una proposta educativa fonamentada i realitzable. També s'ocupa del desenvolupament de la proposta i d'altres aspectes lligats a la intervenció educativa, com són la innovació i el canvi curricular o l'ètica en l'ensenyança.

Per la seua part, el *Disseny curricular de l'Educació Física*, de 4,5 crèdits (3 teòrics i 1,5 pràctics) es centra en l'activitat de planificar, de donar forma i adequar progressivament el currículum de l'Educació Física a les característiques dels nivells escolars. El disseny curricular representa la lògica de la intervenció docent que es pretén desenvolupar en la pràctica educativa. Configura el projecte ordenat que intenta connectar les intencions i les accions del procés d'ensenyament. S'aconverteix així en un pont entre la teoria i la pràctica educativa. Dissenyar el currículum és, per tant, alguna cosa més que elaborar un pla de treball perquè incorpora un sentit de l'acció molt més orientador que el simple fet de tindre previstes les coses que es volen fer. D'esta manera l'assignatura *Disseny Curricular de l'Educació Física* també manté una relació directa amb l'assignatura optativa de *Projectes i Materials Curriculars en Educació Física* i amb el *Practicum* orientat a la docència en l'Educació Física escolar de l'ensenyament secundari.

III.- OBJECTIUS GENERALS

- Conèixer les bases teòriques i els distints models que es poden utilitzar en el disseny del currículum de l'Educació Física.
- Analitzar en profunditat els distints elements curriculars a tenir en compte a l'hora de dissenyar el currículum de l'Educació Física.
- Descobrir i valorar la importància que té el disseny del currículum del professorat d'Educació Física com expressió de la seua autonomia professional, com mitjà d'innovació educativa i com recurs docent de formació permanent.
- Experimentar el disseny d'un projecte curricular d'Educació Física per a Educació Secundària, sota la forma actual de Programació Didàctica.
- Fomentar l'autonomia, la actitud reflexiva i el treball en grup dels estudiants
- Implicar als estudiants en la participació i en el desenvolupament de l'assignatura (classes teòriques, classes pràctiques i activitats complementàries).

IV.- COMPETÈNCIES A DESENVOLUPAR

Cognitives:

- Capacitat reflexiva i crítica sobre diferents aspectes educatius.
- Habilitat per argumentar des de criteris racionals.
- Fonamentació i rigor en les aportacions personals de caràcter acadèmic.
- Maneig de bibliografia de referència de l'assignatura, recuperant i utilitzant informació des de distintes fonts.
- Capacitat per construir un text escrit llarg correctament organitzat i redactat.
- Imaginació i capacitat creativa en el plantejament d'un projecte curricular (disseny de la Programació Didàctica).
- Autonomia en l'aprenentatge de coneixements curriculars.

Socials:

- Respecte a la diversitat d'idees i enfocaments sobre l'educació.
- Capacitat per treballar en equip.
- Implicació personal en la resolució problemes i conflictes.
- Capacitat organitzativa.

V.- TEMES I CONTINGUTS

BLOC TEÒRIC:

1) Introducció a l'assignatura.

Aspectes estructurals i organitzatius de l'assignatura. Què és el disseny curricular? Àmbits del disseny curricular.

2) El disseny curricular des del currículum oficial.

Els processos de reforma educativa a Espanya. Els processos de reforma en Educació Física. El marc curricular actual. L'Educació Física en el marc curricular actual.

3) El disseny curricular en Educació Física: aproximació als distints models.

La tradició i els models de disseny curricular en Educació Física. El model tecnològic. El model deliberatiu. El model constructivista.

4) Finalitats i objectius del currículum de l'Educació Física.

Funcions, valors, finalitats i objectius. Els objectius en el actual currículum oficial. El tractament tècnic dels objectius. Altres possibilitats en el tractament dels objectius.

5) El tractament de les competències bàsiques a l'Educació Física

Les competències bàsiques i l'aprenentatge permanent. Quines són les competències bàsiques? La contribució de l'Educació Física al desenvolupament de les competències bàsiques. Valoració crítica de l'enfocament per competències a l'Educació Física.

6) El tractament dels continguts a l'Educació Física.

El problema de què ensenyar. Què són els continguts? Els continguts en el currículum oficial: a) bases teòriques (constructivisme, aprenentatge significatiu i transferència dels l'aprenentatges); b) els continguts i el seu caràcter conceptual, procedimental i actitudinal, i c) continguts disciplinars, interdisciplinars i transversals. La concreció dels continguts: l'agrupament de continguts, els mapes conceptuels i la seqüenciació i temporalització de continguts.

7) Estratègies metodològiques per a l'ensenyament de l'Educació Física.

Aclariment terminològic. Estratègies en la pràctica: globals, analítiques i mixtes. Estils d'ensenyament basats en la instrucció directa del professorat, la indagació de l'alumnat i el disseny de l'alumnat. Aspectes estructurals i organitzatius de la classe d'Educació Física.

8) L'avaluació en Educació Física.

Què és i per a què avaluar? Objecte d'avaluació: què s'avalua? Subjecte d'avaluació: qui avalua? Referents de l'avaluació: com avaluar? Quan avaluar? Alguns abusos en l'avaluació. Les adaptacions curriculars.

9) Els materials curriculars en Educació Física.

Aproximació conceptual. Tipus de materials curriculars en Educació Física. L'ús de materials curriculars en Educació Física.

BLOC PRÀCTIC:

10) Orientacions pràctiques per al disseny d'una Programació Didàctica d'Educació Física per a Secundària.

Desenvolupament d'un taller tutoritzat en les classes pràctiques.

VI.- METODOLOGIA

El desenvolupament de l'assignatura s'estructura al voltant d'una sessió teòrica de dues hores de durada i una sessió pràctica d'una hora a la setmana. En les sessions teòriques el professor utilitzarà com estratègia d'ensenyament la *lliçó magistral*, doncs és una manera d'oferir directament els continguts teòrics de l'assignatura que requereix poca inversió de temps d'ensenyament en comparació amb altres tècniques. No obstant, esta tècnica no comprén el desenvolupament d'una sèrie d'habilitats de procediment i actituds del treball universitari assenyalades com a objectius de l'assignatura. Per este motiu, la lliçó magistral tindrà un caràcter obert a la participació de l'alumnat. Cadascun del temes exposats finalitzarà amb el plantejament d'una sèrie de preguntes possibles de l'examen final per a respondre i corregir lliurement per part del estudiants.

Per la seua part, les sessions pràctiques desenvoluparan el tema 10 de l'assignatura i es plantejaran com un *taller tutoritzat* per al disseny d'una Programació Didàctica. Es plantejarà des de la participació dels estudiants mitjançant el *treball en xicotets grups* (de 3-4 estudiants). Esta dinàmica té com a finalitat, a més de motivar l'estudiant en el tractament pràctic dels coneixements de l'assignatura, fomentar les relacions personals i compartir els problemes, les esperances i les solucions pel fet de treballar amb els companys. Les sessions pràctiques es conformen com un punt d'encontre entre els diversos grups i el professor requerint d'un compromís i *treball autònom continuat*, més enllà del context de l'aula, per al seguiment de les sessions pràctiques.

A més d'estes estratègies, directament lligades al desenvolupament de les classes de l'assignatura, també s'utilitzen altres com són l'esmentat el *treball autònom en grup*, la *lectura* obligatòria del llibre assenyalat a la bibliografia de referència, la *participació en el webloc* de l'assignatura, l'*estudi individual* per tal d'assolir els continguts de l'assignatura, les *tutories* per tal d'orientar de manera particular l'aprenentatge dels estudiants.

A més d'estes estratègies metodològiques, el professor facilitarà material bibliogràfic de cada tema que penjarà en el aula virtual de l'assignatura.

VII.- VOLUM DE TREBALL

	Hores totals
Assistència a classes teòriques (desenvolupament dels temes de l'assignatura)	30
Assistència a classes pràctiques (taller tutoritzat pel professor per elaborar la Programació Didàctica)	15
Disseny d'una Programació Didàctica (en grups de 3-4 estudiants)	30
Lectura d'un llibre de l'assignatura (s'assenyala a la bibliografia)	15
Participació en el webloc de l'assignatura ¹	15
Preparació de l'examen final	12
Realització de l'examen final	2
Tutories amb el professor	2'5
Total volum de treball	112'5
Total crèdits ECTS	4'5

¹ L'ús del webloc en l'assignatura forma part d'un Projecte d'Innovació Educativa de la Universitat de València per al curs acadèmic 2009-10, en el que també participen altres assignatures de la Llicenciatura.

VIII.- AVALUACIÓ DE L'APRENTATGE

La qualificació final en l'assignatura, en la convocatòria ordinària, s'obtindrà a partir d'una de les següents possibilitats:

a) Una *avaluació sumativa* que atindrà a:

- 40% elaboració en grup d'una Programació Didàctica d'Educació Física per a Educació Secundària (la nota d'este apartat es podrà redistribuir per part dels estudiants segons les condicions que s'especifiquen a la Guia de la Programació Didàctica);
- 40% examen final (30% tindrà com referent les preguntes plantejades en el webloc de l'assignatura sobre els continguts i 10% serà sobre del llibre de lectura obligatòria).
- 20% participació en el webloc de l'assignatura.

b) Una *avaluació final* que consistirà en:

- 60% examen final sobre els continguts de l'assignatura (50%) i el llibre de lectura obligatòria (10%);
- 40% elaboració i presentació individual d'una programació didàctica d'Educació Física per a Educació Secundària.

Per a ser qualificat des de l'opció a, és necessari assistir a més d'un 80% de les classes pràctiques.

A les convocatòries extraordinàries sols es podrà realitzar l'opció b.

IX.- BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA

Lectura obligatòria:

Delval, J. (2000). *Aprender en la vida y en la escuela*. Madrid: Morata.

Bibliografia bàsica:

Arnold, P. J. (1991). *Educación física, movimiento y curriculum*, Madrid: Morata-MEC. Madrid.

Tinning, R. (1992). *Educación física: la escuela y sus profesores*, València: Servei de Publicacions Universitat de València.

Del Carmen i altres (2004). *La planificación didáctica*, Barcelona: Graó.

Bibliografia complementària:

Bores, N. J. (coord.) (2005). *La lección de Educación Física en el tratamiento pedagógico de lo corporal*, Barcelona: Inde.

Contreras, O. (1998). *Didáctica de la Educación Física. Un enfoque constructivista*, Barcelona: Inde.

Díaz, J. (1994): *El currículum de la Educación Física en la Reforma Educativa*, Barcelona: Inde.

Escudero, J. M. (ed.) (1999). *Diseño, desarrollo e innovación del currículum*, Madrid: Síntesis.

- Fernández, G. i Navarro, V. (1989). *Diseño curricular en Educación Física*. Barcelona: Inde.
- Fraile, A. (coord.) (2004). *Didáctica de la Educación Física. Una perspectiva crítica y transversal*, Madrid: Biblioteca Nueva.
- Florence, J.; Brunelle, J. i Carlier, G. (2000). *Enseñar Educación Física en Secundaria. Motivación, organización y control*, Barcelona: Inde.
- Gimeno, J. (1988). *El curriculum: una reflexión sobre la práctica*. Madrid: Morata.
- Giné, N. i Parcerisa, A. (coords.) (2003): *Planificación y análisis de la práctica educativa. La secuencia formativa: fundamentos y aplicación*. Graó. Barcelona.
- Guarro, A. (2005). *Los procesos de cambio en una sociedad compleja. Diseño, desarrollo e innovación del currículum*. Madrid: Piràmide.
- Kirk, D. (1990). *Educación física y currículum*, València: Servei de Publicacions Universitat de València.
- Siedentop, D. (1998). *Aprender a enseñar Educación Física*, Barcelona: Inde.
- Seners, P. (2001). *La lección de Educación Física*, Barcelona: Inde.
- Sicilia, A. i Fernández Balboa, J. M. (coord.) (2005). *La otra cara de la enseñanza: lecturas de pedagogía crítica*, Barcelona: Inde.
- Vázquez, B. (coord.) (2001). *Bases educativas de la actividad Física y el deporte*, Madrid: Síntesis.
- Viciano, J. (2002). *Planificar en Educación Física*. Barcelona: Inde.